

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
3 maart 2020

Eindtermijn
3 maart 2020

Onderwerp

Besteding incidenteel budget 2,6 miljoen restauratie en herbestemming rijksmonumenten

Advies

1. Te bepalen dat in de begroting 2020 een begrotingssubsidie van € 0,5 miljoen opgenomen wordt aan Vereniging Natuurmonumenten voor de restauratie van de rijksmonumentale tuin van landgoed De Tempel na overdracht van het eigendom door de gemeente Rotterdam.
2. Te bepalen dat in de begroting 2020 een begrotingssubsidie van € 0,73 miljoen opgenomen wordt aan de Stichting Het Huys ten Donck in Ridderkerk voor de restauratie van onroerende interieuronderdelen inclusief planvorming- en uitvoering, nader historisch onderzoek, klimaatbeheer en -monitoring en bouwkundige aanpassingen ivm de leerlingwerkplaatsen van Het Huys ten Donck.
3. Te bepalen dat de begroting 2020 een begrotingssubsidie van € 0,5 miljoen opgenomen wordt voor het behoud van buitenplaats Huize Ivicke te Wassenaar.
4. Vast te stellen de GS brief waarin aan Provinciale Staten wordt voorgesteld op te nemen in de begroting 2020 de begrotingssubsidies aan Vereniging Natuurmonumenten van €0,5 miljoen, aan de Stichting Het Huys ten Dock van € 0,73 miljoen en aan de gemeente Wassenaar van € 0,5 miljoen.
5. Vast te stellen de publieksamenvatting bij de GS brief voor besteding van de € 2,6 miljoen incidenteel budget voor restauratie en herbestemming van rijksmonumenten.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. GS brief - Besteding van de €2,6 miljoen incidenteel budget voor restauratie en herbestemming van rijksmonumenten PZH- 2020-728532248.
2. Statenvoorstel - Voorstel verlening incidentele subsidie Babyhuis en besteding € 3 miljoen incidenteel budget voor restauratie en herbestemming van rijksmonumenten PZH-2020-722858931.

1 Toelichting voor het College

De GS brief bevat een voorstel aan PS naar aanleiding van een toezegging van mw. De Zoete in de Commissie BMM van 19 februari, over de besteding van de resterende € 2,6 miljoen incidenteel budget. De oorsprong van dit budget ligt in een motie uit 2017 met als context besteding aan de restauratie, herbestemming en toegankelijkheid van grote rijksmonumenten (zie voor meer informatie het Statenvoorstel in de bijlage).

Op dit moment ligt een aantal informele hulpverzoeken bij de Provincie Zuid-Holland van eigenaren van grote rijksmonumenten voor bijzondere restauratieopgaven die vragen om maatwerk. Deze opgaven passen niet binnen de regels van de huidige subsidieregelingen (van ons en het Rijk) maar passen wel in ons provinciaal beleid en hebben dit jaar het momentum om te beginnen met de uitvoering. Het is een kans om deze projecten die geen mogelijkheid hebben op reguliere subsidie en dus tussen wal en schip vallen, nu te helpen met incidenteel budget. Het betreffen:

1. een begrotingssubsidie van € 0,5 miljoen voor het herstel van de rijksmonumentale tuin van landgoed De Tempel in Rotterdam,
2. een begrotingssubsidie van € 0,73 miljoen voor de restauratie van interieuronderdelen van Het Huys ten Donck in Ridderkerk,
3. een begrotingssubsidie van € 0,5 miljoen voor het behoud van buitenplaats Huize Ivicke te Wassenaar.

Hiermee is € 1,73 miljoen besteed en rest nog een bedrag van € 0,87 miljoen.

Besteding € 1,73 miljoen

Restauratie van tuinen en interieur van deze omvang (deel van grote herontwikkelingprojecten) en met een lange looptijd (meer dan 3 jaar) zijn bijzonder en passen niet in de normale subsidieregelingen van Rijk, van PZH en de erfgoedlijnen. Het betreft dan ook een bijdrage van onze provincie in een groter financieel dekkingsplan. De begroting van het totaalplan voor ontwikkeling van Landgoed De Tempel (in combinatie met het aangrenzende landgoed Nieuw Rhodenrijs) te Rotterdam is € 8,8 miljoen en de ontwikkeling van Huys ten Donck inclusief park en toegang tot de rivier in Ridderkerk ca. € 7 miljoen. Dit jaar starten deelprojecten die passen in het provinciaal beleid maar niet in de restauratieregeling. Incidenteel budget is geschikt voor dit soort "tussen wal en schip" projecten.

Het project Ivicke is ook een bijzonder verhaal. Subsiëring van het behoud van deze buitenplaats valt binnen onze regelingen (restauratieregeling en erfgoedlijn). Hiermee is het dus provinciaal beleid wat zich in principe leent voor financiële steun. Maar de eigenaar dient geen aanvraag in en laat de buitenplaats om speculatieve redenen verpauperen. Door de handhaving van de gemeente Wassenaar (zie tekst GS brief) doet zich een unieke opening voor om de bouwkundige staat van dit rijksmonument te verbeteren. Het voorstel is om een bijdrage te geven aan de gemeente Wassenaar ten behoeve van het behoud van dit rijksmonument indien de onvoorziene kosten hoog oplopen (meer dan de schatting van €0,5 miljoen). Onze subsidie geeft hiernaast het (symbolische) signaal dat we handhaving steunen. Gemeenten schrikken hier vaak voor terug in verband met de hoge en vooral onverwachte kosten, die de restauratie van rijksmonumenten in slechte staat met zich mee kan brengen. Toch is handhaving soms nog de

enige uitweg om het rijksmonument te behouden. Dit is bij Ivice ook zeker het geval. Medio 2020 zal de gemeente, als alle procedures achter de rug zijn, beginnen met de werkzaamheden en zal de omvang van de kosten snel duidelijk worden. Dan kan een subsidieaanvraag door de gemeente worden ingediend. Onze subsidie wordt verstrekt aan de gemeente Wassenaar in haar rol als handhaver.

Besteding € 0,87 miljoen

Er is nog een restbedrag van € 0,87 miljoen. Ambtelijk zijn we bekend met andere grote opgaven in de PZH. Dit zijn vooralsnog:

Visafslag	Scheveningen
OLVH St. Josephkerk met pastorie	Leiden
Meelfabriek silogebouwen	Leiden
De Bijenkorf	Den Haag
Huys ten Donck (restauratie exterieur)	Ridderkerk
Rivièrahal Diergaarde Blijdorp	Rotterdam
Het Grote Kantoor DSM	Delft
Landgoed Nieuw Rhodenrijs	Rotterdam
Nieuwe Werklust	Hazerswoude-Rijndijk
Huis/museum op Rapenburg	Leiden

De zes eerste projecten hebben nu een subsidieaanvraag lopen bij het Rijk. Op 16 maart is de uitslag bekend. Die regeling is overtekend dus er kunnen nog projecten afvallen. DSM is nog in beraad over vervolgstappen. Landgoed Nieuw Rhodenrijs grenst aan landgoed De Tempel en zal worden aangepakt in een latere fase. Het project Nieuwe Werklust is nog in de planfase. Het Huis te Leiden is recent binnen gekomen en daarover hebben we nog weinig informatie. Hiernaast kunnen ook nog projecten binnen komen via de aanjagers herbestemmen rijksmonumenten. Vooralsnog ligt het in de rede om het resterend budget aan te houden totdat meer duidelijkheid is over de stand van zaken van geschikte projecten.

Financieel en fiscaal kader

De begrotingssubsidies worden verwerkt in de begroting 2020 na besluitvorming door PS. Indien het een hamerstuk is in PS van 1 april naar aanleiding van de bespreking in de commissie BMM op 18 maart, dan gebeurt dat nadien.

Wij verlenen de begrotingssubsidies na een daartoe strekkende aanvraag voor het onderdeel restauratie onder toepassing van het staatssteunkader voor monumentenzorg zoals kennisgegeven onder Steunmaatregel SA.40475 (2015/X). Dit houdt in dat deze subsidies staatssteun betreffen welke toegestaan is.

Totaalbedrag : € 1.730.000,00
 Programma : Programma 4 – Concurrerend Zuid-Holland
 Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's. Budget is beschikbaar.

Juridisch kader

Gelet op het unieke karakter van deze projecten wordt de kans op precedentwerking gering geacht. Het samenstel van deze kenmerken maken de drie projecten uniek: passen binnen ons provinciaal beleid, bevinden zich in slechte staat en hebben dit jaar momentum om tot uitvoering te komen maar passen niet in de Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013 noch in de subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020. Overigens speelt de precedentwerking pas bij de daadwerkelijke beschikking op de aanvraag.

2 Voorafgaande besluitvorming

Het totale budget bedroeg € 3 miljoen waarvan in de commissievergadering BMM van 19 februari € 0,4 miljoen ter beschikking is gesteld voor een incidentele subsidie voor de restauratie en herbestemming tot babyhuis van de pastorie in Leiden (zie voor meer informatie bijlage Statenvoorstel PZH-2020-722858931). Ter vergadering heeft mw. De Zoete een voorstel toegezegd voor de besteding van de resterende € 2,6 miljoen in de BMM van 18 maart.

3 Proces

Na besluitvorming in GS wordt de GS brief voorgelegd aan de Cie BMM van 18 maart.

4 Participatie

De projecten zijn bekend geworden na een rondgang langs de grote monumenteigenaren.

5 Communicatiestrategie

Het opnemen in de begroting 2020 van de begrotingssubsidies zal gepaard gaan met een persbericht. Zoals gebruikelijk zal de aanvrager van de subsidie gevraagd worden om in zijn media-uitingen op te nemen dat de provincie Zuid-Holland een subsidie heeft verstrekt. Ten tijde van de opening van het project zal de gedeputeerde worden uitgenodigd waarmee aandacht van de pers gepaard zal gaan.